

آیت الله شریعتمداری جهرمی

حضرت مستطاب آیت الله آقای حاج سید عبدالرسول حسینی شریعتمداری جهرمی، یکی از علمای مشهور حوزه علمیه قم بود. فقیه سعید در ۱۹ شوال المکرم ۱۳۴۷ ق (۱۳۰۷ ش)، در جهرم، در بیت علم و فضیلت زاده شد.

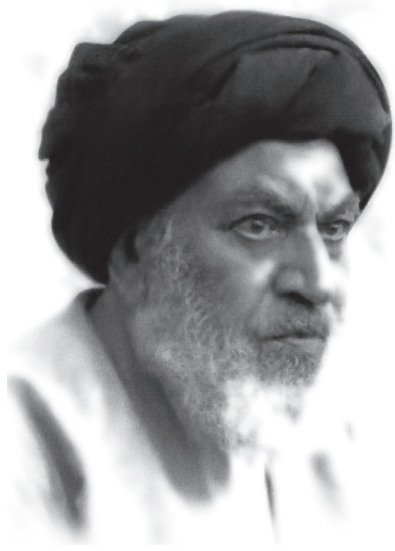
پدرش مرحوم آیت الله حاج سید محمد علی (ابن حاج میرزا ابوالقاسم) حسینی جهرمی (م ۱۳۵۲ ق) از علمای معروف جهرم و مادرش دختر محترم و گرامی مکرمه آیت الله العظمی سید عبدالحسین موسوی لاری. پیشوای قیام ضد استعماری جنوب و مؤسسه حکومت اسلامی لار (م ۱۳۴۲ ق) بوده است.

معظم له، دروس مقدماتی را نزد برادر بزرگ ترش حجت الاسلام والمسلمین حاج سید حسن شریعتمداری (۱۳۴۰-۱۳۹۳) خواند و پس از آن به شیراز رفت و نزد مرحوم آقا شیخ ابوالحسن اصطهباناتی، بخشی از شرح لمعه و قوانین را آموخت.

سپس در پایان سال ۱۳۶۶ ق (۱۳۲۶ ش) به قم آمد و نزد حضرات آیات: شهید صدوقی (شرح لمعه و قوانین)، استاد شهید مرتضی مطهری (رسائل)، شیخ مرتضی حائری یزدی (مکاسب) و شیخ عبدالجواد جبل عاملی (کفایه)، سطوح عالیّه را آموخت و پس از آن به دروس خارج آیات عظام: آقای بروجردی (فقه و اصول، سه سال) سید محمد حجت کوهکمری (خارج بیع)، امام خمینی (خارج اصول) و علامه طباطبایی (تفسیر قرآن) حاضر شد و بهره های فراوان برد. در سال ۱۳۷۲ ق، به سفارش استاد شهید مطهری رهسپار حوزه نجف شد و از محضر پرفیض آیات عظام: آقای حکیم (فقه)، آقای خوبی (فقه و اصول)، میرزا باقر زنجانی (اصول)، شیخ حسین حلی (اصول) و میرزا هاشم آملی بهره های بسیار برد و مبانی علمی اش را استوار ساخت.

در سال ۱۳۷۸ ق، بار دیگر به قم بازگشت و به دروس آیات عظام: آقای بروجردی، سید محمد محقق داماد (فقه) و سید کاظم شریعتمداری (اصول) و میرزا هاشم آملی. که او هم به قم آمده بود. حاضر شد و به کمال اجتهاد نائل آمد و اختصاص تام به آقای آملی پیدا کرد و از ایشان در سال ۱۳۹۸ ق به دریافت اجازه روایت و اجتهاد، مفتخر شد.

وی، به همراه تحصیل، به تدریس سطوح عالیّه و پس از چندی به تدریس خارج فقه و تألیف کتب متعدد و بحث

گروهی با برخی از علما پرداخت. وی، عالمی خوشخلق، متواضع، فروتن و ساده زیست بود، که محضرش یادآور تذکار خدای بزرگ و یادگار علمای پیشین بود.

آثارش عبارتند از:

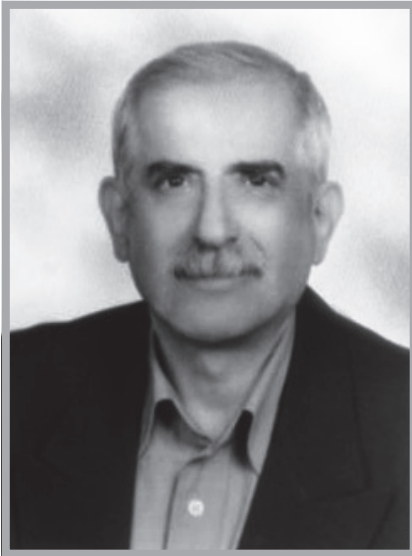
الف) کتاب های چاپی

۱. نخبة البیان فی تفضیل سیده النسوان؛
۲. تحقیق و شرح «المهذب فی الفقه» (۲ ج): مهذب نوشته فقیه اقدم، قاضی ابن براج طرابلسی (م ۴۸۱ ق)؛
۳. غیبة الامام المهدي بین النصوص والنقود (چاپ شده در مجله «علوم الحدیث»، ش ۱۴)؛
۴. الرسائل الاثنا عشره (مجموعه دوازده رساله فقهی در تفسیر آیه تمتع در حج، آیاتی از سوره مائده، جهاد، قاعده ضمان ید، قاعده جب، بلوغ صبی، اجتهاد و اخبار، تقیه، صلاة الجمعة، ولایة فقیه قضاء و لباس مشکوک (هر دو از تقریر درس آیت الله بروجردی).

ب) آثار غیر چاپی

۱. تقریرات درس فقه آیت الله بروجردی؛
۲. تقریرات درس فقه آیت الله حکیم (حج)؛
۳. تقریرات درس فقه آیت الله محقق داماد (حج)؛
۴. حاشیه بر «عروة الوثقی» (نا تمام)؛
۵. حاشیه بر «الوافی فی قبض کاشانی»؛
۶. تقریرات درس فقه آیت الله حجت کوهکمری (بیع).

آن عالم بزرگوار، در ۸۳ سالگی، در روز پنجشنبه ۱۹ خرداد ۱۳۹۰ ش ۶۱ رجب الخیر ۱۴۳۲ ق چشم از جهان فرو بست و در عصر جمعه (۷ رجب) تشییع و پس از نماز آیت الله حاج سید موسی شبیری زنجانی در صحن حرم مطهر حضرت معصومه سلام الله علیها به خاک سپرده شد.

علی محمد هنر

محقق ارجمند، نویسنده گرانقدر، ادیب فرزانه زنده یاد علی محمد هنر از نویسندگان و همکاران و همراهان نیک اندیش «آینه پژوهش» بود. آن بزرگوار از روزی که با این مجله آشنا شد، نقدها، تأمل‌ها و نگاشته‌های سودمندی برای مجله رقم زد، بانیان مجله را یاری رساند و با قلمی استوار و روان و نگاه‌های ژرف و نکته‌یاب و بیانی پیراسته از شواثب و چه و چه‌ها فضای نقد و ارزیابی میراث مکتوب را جلوه‌ای ویژه بخشید.

نوشته‌های استاد چه اینجا و چه در صفحه‌های مجلات دیگر که مجال نشر می‌یافت به حق دقیق بود و نکته‌آموز. او هرگز قلم را به گزند، طعن و ناهنجاری نمی‌آلود. استوار می‌نوشت و برای پیرایش متن مورد نقد از کاستی‌ها و ناستواری‌ها، می‌کوشید.

این صفحات را به روش همواره مجله که یاد پژوهشیان و محققان و قبیله قلم بدرود گفته را گرمای می‌دارد، چونان یادنامه‌ای برای آن عزیز از دست رفته که به خامه دوست، همراه و همدل وی حضرت استاد ملکوتی نگاشته شده، می‌آوریم و برای آن بزرگوار رحمت و غفران الهی را طلب می‌کنیم. آینه پژوهش

از ملک ادب حکم‌گذاران همه رفتند
شوبار سفریند که یاران همه رفتند
آن گرد شتابنده که در دامن صحراست
گوید چه نشینی که سواران همه رفتند

«ملک الشعراى بهار»

دوست فاضل ارجمند لغوی دان توانا، استاد علی محمد هنر در شهر سخن سرایان بی بدیل، شیراز، به سال ۱۳۲۱ چشم به جهان گشود و در ظهرگاه روز پنج‌شنبه نهم تیرماه ۱۳۹۰ مصداق با مبارک مبعث پیامبر نورورحمت، چشم از این دنیا فروبست و در جوار پرعنایت حق آرامید.

آن روان‌شاد تحصیلات ابتدایی و دبیرستانی را در زادگاه خود گذراند. شوق به شعر و ادبیات فارسی و آبخشور این چشمه زایا سبب شد به این رشته روی آورد. سال تحصیلی ۱۳۴۰ تا ۱۳۴۱ را در دانشکده ادبیات تهران گذراند. از آنجا که همه چیز و در همه حال به آرزوی آدمی نیست، به ناگزیر بقیه دوران تحصیل را در دانشکده ادبیات شیراز سپری کرد؛ به گونه‌ای که می‌گفت: «درس‌های کلاسی آن‌طور که باید رغبت مرا

بر نمی‌انگیخت. بیشتر مطالعاتم درباره زبان و ادبیات فارسی خارج از حوزه درس کلاسی بود». در این سال‌ها به آثار و نوشته‌های استاد مجتبی مینوی شوق بیشتری نشان می‌داد و آنها را مطالعه می‌کرد. از اینجا به بعد فصلی پر جاذبه و ثمربخش در زندگی ادبی اش باز شد و مطالعه آثار ارزشمند استاد مینوی دری از دریای بینش و پژوهش به رویش گشود و ذهن او را بارور کرد و اندوخته ادبی اش روبه فزونی نهاد. این مطالعات دریچه‌ای بود به باغ فاخر و پرگل پژوهندگان و استادان برجسته‌ای چون علامه محمد قزوینی، بدیع الزمان فروزانفر، جلال‌الدین همایی، دکتر محمد معین، دکتر عبدالحسین زرین‌کوب و...»

استاد علی محمد هنر شغل دبیری را برگزید و چند سال در شهریم تدریس کرد؛ «این شهر کتابخانه کوچکی داشت مربوط به اداره فرهنگ. تعدادی از گزیده‌های متون ادبی و تاریخی کهن را در آن جا خواندم».

آن بزرگوار ذهنی فعال و ذوق و حافظه‌ای سرشار داشت. آنچه با عشق می‌خواند، به جان می‌خرید و به ذهن می‌سپرد. در تمام شاخه‌های ادبیات فارسی اعم از تاریخ ادبیات، سبک‌شناسی، علم نقد، دستور زبان، متون فارسی، معانی و بیان، عروض و قافیه به ویژه علم لغت و ریشه‌شناسی آن احاطه داشت. زبان انگلیسی و عربی می‌دانست و به زبان آلمانی به گونه‌ای که از منابع آن استفاده کند، آشنایی داشت.

سال‌ها پیش به ایشان گفتم در دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم مجله‌ای بسیار سنگین و ارزشمند در نقد کتاب، به نام «آینه پژوهش» چاپ می‌شود و نمونه‌ای از آن مجله را به ایشان نشان دادم و پیشنهاد همکاری دادم و ایشان پذیرفتند. مدت‌هاست که مقاله‌های تحقیقی ایشان در «آینه پژوهش» چاپ می‌شود و امید است چاپ مانده مقاله‌های آن دانش مرد فقید ادامه یابد.

واپسین دیدار بنده با ایشان عصر یکشنبه هفتم خرداد بود. حالشان هیچ مساعد نبود. کلافه بودند. قلم و کاغذ خواستند. آماده شد. به سختی و از ته حلق حرف می‌زدند. به من گفتند اینها را که می‌گویم یادداشت کن و از آقای اصفهانیان (مدیر انتشارات موقوفات افشار) بپرس: «هنوز مسائل پاریسیه ۲ در نیامده است. پاریسیه ۳ و ۴، قزوینی نمونه‌های چاپی پیش مرحوم ایرج افشار بوده است که باید برای بازخوانی و تهیه فهرست و نوشتن مقدمه به بنده برگردانده شود».

اینها را که گفتند، یادداشت کردم. خوف ورجا و

دل‌نگرانی در آن لحظه‌ها جز تسریع در کار چاپ کتاب‌ها چیز دیگری نبود. رحمة الله علیه رحمة واسعة.

مجموعه آثار چاپ شده آن دانشی مرد، شامل مقاله‌ها و کتاب‌های متعددی است. آمار و فهرست نگاری انبوه مقاله‌های ایشان مجال دیگری طلبد:

۱. مجموعه مقاله‌های ادبی پژوهشی که در مجله آینده و نامواره دکتر محمود افشار چاپ شد که از جلد یازدهم به بعد، «پژوهش‌های ایران‌شناسی» نام گرفت.

۲. مجموعه مقاله‌ها درباره نقد و بررسی کتاب که بیشتر آنها در مجله «آینه پژوهش» به چاپ رسیده است و گاهی در مجله جهان کتاب.

۳. کتاب یادداشت سند با نام: نشر موقوفات دکتر محمود افشار، تهران، ۱۳۸۶.

۴. مسائل پاریسیه؛ یادداشت‌های علامه قزوینی، با همکاری زنده یاد مرحوم ایرج افشار، در چهار جلد: جلد اول، تهران: نشر بنیاد موقوفات دکتر محمود افشار، ۱۳۸۵. جلد دوم، تهران: نشر بنیاد موقوفات دکتر محمود افشار، ۱۳۹۰. جلد سوم و چهارم این مجموعه در دست چاپ است.

۵. آنچه درباره ادبیات معاصر به ویژه شعر بعد از مشروطیت که بسیار موشکافانه و دقیق تنظیم و تدوین شد و متأسفانه به چاپ نرسید.